Institutt for matematiske fag

Eksamensoppgave i **MA2401/MA6401 Geometri**

Faglig kontakt under eksamen:

Tlf:

Eksamensdato: august 2018

Eksamenstid (fra–til): 09:00-13:00

Hjelpemiddelkode/Tillatte hjelpemidler: D: Ingen trykte eller håndskrevne hjelpemidler tillatt. Bestemt, enkel kalkulator tillatt: Casio fx-82ES PLUS, Citizen SR-270X, Hewlett Packard HP30S

Annen informasjon:
Selv om du ikke har klart å løse en deloppgave, kan du likevel bruke resultatet fra denne deloppgaven når du besvarer senere oppgaver.

Målform/språk: bokmål

Antall sider: 2

Antall sider vedlegg: 0

Kontrollert av:

Informasjon om trykking av eksamensoppgave	
Originalen er:	
1-sidig ☐	**2-sidig** ☐
sort/hvit ☐	**farger** ☐
skal ha flervalgskjema ☐	

Dato Sign

Oppgave 1 I 1821/1822 oppdaget flere matematikere uavhengig av hverandre et teorem innen euklidsk geometri som har fått navnet ”ni-punktssirkelen“ heftet ved seg. Gi en kortfattet beskrivelse (uten bevis) for hva dette teoremet sier.

I de følgende oppgavene, der $G = (\mathbb{P}, \mathbb{L})$ er en nøytral geometri, kan man fritt benytte etter behov følgende teoremer angående trekanter: ASA, AAS og SSS. Bruk gjerne figurer for å illustrere resonnementene i besvarelsene til oppgavene.

Oppgave 2 La $G = (\mathbb{P}, \mathbb{L})$ være en *nøytral* geometri.

a) La ΔABC være en trekant. Vis at $\angle BAC \cong \angle ABC$ hvis og bare hvis $\overline{AC} \cong \overline{BC}$.

b) La $A, B \in \mathbb{P}$, $A \neq B$. Vis at $P \in \mathbb{P}$ ligger på midtnormalen til $\overline{AB}$ hvis og bare hvis $\overline{PA} \cong \overline{PB}$.

Oppgave 3 La $G = (\mathbb{P}, \mathbb{L})$ være en *nøytral* geometri. La $\square ABCD$ være en Saccheri-firkant med grunnlinje (”base“) $\overline{AB}$.

a) Vis at $\overline{AC} \cong \overline{BD}$.

b) Vis at $\angle BCD \cong \angle ADC$.

c) Vis at høyden til $\square ABCD$ (altså linjesegmentet mellom midtpunktene av $\overline{AB}$ og $\overline{CD}$) er normal til både $\overline{AB}$ og $\overline{CD}$.

Oppgave 4 La $G = (\mathbb{P}, \mathbb{L})$ være en *hyperbolsk* geometri. La $m, n \in \mathbb{L}$ slik at $m \parallel n$, $m \neq n$. Anta at det eksisterer to distinkte punkter $P, Q \in \mathbb{P}$ slik at $P \in m$, $Q \in m$, og slik at P og Q har like stor avstand til n. Vis at m og n har en felles normal $t \in \mathbb{L}$.

Oppgave 5 La $G = (\mathbb{P}, \mathbb{L})$ være en *euklidsk* geometri.

a) La $\ell, m \in \mathbb{L}$. Vis at dersom $l \parallel m$, $\ell \neq m$, så finnes en linje $t \in \mathbb{L}$ slik at $t \perp \ell$ og $t \perp m$. (Hint: Bruk MAIV, dvs. det motsatte-alternerende-indre-vinkel teoremet. Du trenger ikke vise MAIV.)

b) Anta at trekanten ΔABC er likesidet. Vis at sentroiden og omsenteret til ΔABC faller sammen.

Oppgave 6 La $G = (\mathbb{P}, \mathbb{L})$ være en *euklidsk* geometri. La ΔABC være en trekant, og la M være midtpunktet til $\overline{AB}$. Vis at dersom $\overline{AM} \cong \overline{MC}$, så er $\angle ACB$ en rett vinkel.